

Brüssel, 8.5.2020
COM(2020) 197 final

2020/0081 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata
COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja
vahetamise tähtajad**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

COVID-19 pandeemia on tõsine rahvatervise kriis, mis on mõjutanud kõiki liikmesriike. See kujutab endast suurt väljakutset riiklikele tervishoiusüsteemidele ja avaldab pika aja jooksul tõenäoliselt ränka mõju liidu majandusele. See olukord häirib märkimisväärselt kodanikke ja ettevõtjaid, kellel on raske tegutseda eelkõige probleemide tõttu, mis on seotud paljudes liikmesriikides kehtestatud liikumispiirangutega.

Neid ettenägematuid asjaolusid silmas pidades on paljud liikmesriigid ja isikud, kes on kohustatud esitama teavet nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/16/EL (maksustamisalase halduskoostöö kohta)¹ alusel, taotlenud kõnealuse direktiivi kohase teabe esitamise ja vahetamise teatavate tähtaegade edasilükkamist. Täpsemalt on edasilükkamise taotlused seotud automaatse teabevahetusega finantskontode kohta, mille puhul kasusaajad on teise liikmesriigi maksuresidendid,² ja aruantavate piiriüleste skeemide kohta,³ mis on loetletud nõukogu direktiivi 2011/16/EL IV lisas. COVID-19 pandeemia põhjustatud tõsised häired takistavad finantsasutustel ja piiriüleste skeemidest teatama kohustatud isikutel tähtaegadest kinnipidamist ja mõjutavad negatiivselt liikmesriikide maksuhaldurite suutlikkust andmeid koguda ja töödelda.

See olukord nõuab kiiret ja koordineeritud reageerimist liidus ja vajaduse korral ülemaailmsel tasandil. Seda silmas pidades oleks kasulik võtta arvesse ülemaailmse foorumi juhtrühma algatust seoses aruandekohustuslike finantsasutuste ühise aruandlusstandardiga, mis on liidu õigusesse üle võetud nõukogu direktiiviga (EL) 2014/107.

Seepärast on vaja edasi lükata tähtaega, mis on seotud teabevahetusega finantskontode kohta, mille puhul kasusaajad on teise liikmesriigi maksuresidendid. See võimaldaks liikmesriikidel kohandada oma riigisiseseid tähtaegu, mille jooksul aruandekohustuslikud finantsasutused sellise teabe esitama peavad. Samamoodi tuleks pikendada ka nõukogu direktiivi 2011/16/EL IV lisa kohaseid piiriüleste skeeme käsitleva teabe esitamise ja vahetamise tähtaegu.

Samal ajal tuleks meelde tuletada, et teabe vahetamine finantskontode kohta, mille puhul kasusaajad on teise liikmesriigi maksuresidendid, ja nõukogu direktiivi 2011/16/EL IV lisa kohaste aruantavate piiriüleste skeemide kohta on võitluses maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumisega liidus äärmiselt oluline. Liikmesriigid vajavad maksutulu, et rahastada oma märkimisväärsed jõupingutusi COVID-19 pandeemia vastaste meetmete negatiivse majandusliku mõju piiramiseks. Õiglase maksustamise tagamine maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise ennetamise kaudu muutub olulisemaks kui kunagi varem. Kuigi praegune kriis nõuab teatavate maksuandmete esitamise ja edastamise ajakava kohandamist, ei tohiks see viia selleni, et riiklikud haldusasutused loobuksid oma püüdlustest tagada õiglane maksustamine.

¹ ELT L 64, 11.3.2011, lk 1.

² Nõukogu 9. detsembri 2014. aasta direktiiv (EL) 2014/107, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas (ELT L 359, 16.2.2014, lk 1).

³ Nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul (ELT L 139, 5.6.2018, lk 1–13).

Edasilükkamise kestus ei tohiks häirida nõukogu direktiivi 2011/16/EL väljakujunenud ülesehitust ja toimimist. Pigem peaks edasilükkamine olema piiratud kestusega, mis oleks proportsionaalne praktiliste raskustega, mille on põhjendanud pandeemia leviku takistamiseks kehtestatud ajutised liikumispiirangud.

Pidades silmas praegust ebakindlust COVID-19 pandeemia arengu suhtes, on kasulik näha ette võimalus teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamisperioodi ühekordseks täiendavaks pikendamiseks. See on vajalik, kui COVID-19 pandeemiast rahvatervisele tuleneva tõsise ohu tõttu püsivad erandlikud olud kogu edasilükkamisperioodi või selle teatava osa jooksul ja liikmesriigid peavad rakendama uusi liikumispiiranguid või jätkama olemasolevatega. Selline pikendamine ei tohiks häirida nõukogu direktiivi 2011/16/EL väljakujunenud ülesehitust ja toimimist. Pigem peaks see olema piiratud ja eelnevalt kindlaks määratud kestusega, mis oleks proportsionaalne praktiliste raskustega, mille on põhjendanud ajutised liikumispiirangud. Pikendamine ei tohiks mõjutada käesoleva direktiivi kohase aruandlus- ja teabevahetuskohustuse olulisi elemente. Sellega võib üksnes niisuguste kohustuste täitmise tähtaega edasi lükata, aga samas peab olema tagatud, et lõpuks saab ikkagi kogu teave vahetatud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

COVID-19 pandeemia algusest saadik on komisjon saanud hulgaliselt küsimusi ja taotlusi ning on käivitanud mitmeid algatusi kriisi mõju leevendamiseks. Sellega seoses on maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat juba vastu võtnud mitu otsust, peamiselt tolli ja käibemaksu valdkonnas, et lahendada probleemid kiiresti või pakkuda vähemalt kindlustunnet. Nende kokkuvõtte on esitatud maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi veebisaidil ([Maksunduse ja tolliliidu peadirektoraadi reageerimine COVID-19-le⁴](#)).

Kavandatud algatus on kooskõlas meetmetega, mis komisjon on vastu võtnud, et võtta arvesse ettevõtjate ja riiklike maksuhaldurite praegusi erakordseid raskusi. See on vastuseks nõukogu direktiivi 2011/16/EL alusel teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamise taotlustele, mille on esitanud paljud isikud, kes on kohustatud kõnealuse direktiivi alusel teavet esitama, ja liikmesriigid.

Kavandatud algatus on kooskõlas ka ülemaailmse foorumi juhtrühma algatusega aruandekohustuslike finantsasutuste ühise aruandlusstandardi kohta, mille eesmärk on pikendada teabevahetuse tähtaega 2020. aasta septembri lõpust 2020. aasta detsembri lõpuni.

Nõukogu korraldas 29. aprillil 2020 ka mitteametliku kohtumise liikmesriikidega, kus kõik liikmesriigid nõustusid vajadusega lükata nõukogu direktiivi 2011/16/EL kohaste teabe esitamise ja vahetamise nõuete täitmist edasi.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva seadusandliku algatuse õiguslikuks aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklid 113 ja 115. Enamik otsese maksustamise valdkonna õigusraamistiku ühtlustamise või kooskõlastamisega seotud algatusi tugineb ELi toimimise lepingu artiklile 115, samas kui kaudset maksustamist käsitletakse ELi toimimise lepingu artiklis 113. Kavandatud eeskirjade eesmärk on muuta teatava teabe (teave finantskontode ja aruandavate piiriüleste skeemide kohta) esitamise ja vahetamise

⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/covid-19-taxud-response_en

konkreetsed tähtaegu, et võtta arvesse praegusi COVID-19 kriisist tulenevaid raskusi nõukogu direktiivi 2011/16/EL kohaste kohustuste täitmisel. Arvestades, et aruantavad piiriüleised skeemid võivad olla seotud nii otseste kui ka kaudsete maksuskeemidega, on mõlemad õiguslikud alused kavandatud eeskirjade puhul asjakohased.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanekus järgitakse täielikult ELi toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtet. Ettepanekus käsitletakse maksustamisalast halduskoostööd. Õiguskindluse ja selguse teatavate direktiivi kohaste tähtaegade edasilükkamise kohaldamisel saab tagada üksnes juhul, kui lähenemisviis kindlakstehtud probleemile on liikmesriikide vahel kooskõlastatud.

- **Proportsionaalsus**

Ettepaneku eesmärk on kohandada direktiivi kehtivaid sätteid, mis käsitlevad teatava teabe esitamisel ja vahetamisel kohaldatavaid tähtaegu, et lahendada probleeme, millega teavet esitama kohustatud isikud ja maksuhaldurid praeguse COVID-19 pandeemia tõttu silmitsi seisavad. Kohandused ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik liikmesriikide vahelise halduskoostöö eesmärgi saavutamiseks. Nendega nähakse ette edasilükkamine, mille puhul võetakse arvesse karantiini/liikumispiirangute kestust, ja tagatakse, et kogu edasilükkamisperioodil avalikustatavaks muutuv teave lõpuks ka esitatakse või vahetatakse.

- **Vahendi valik**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus (ELi toimimise lepingu artikkel 115) sätestab sõnaselgelt, et selle valdkonna õigusaktide vorm on direktiiv.

Kavandatud direktiiv kujutab endast ka nõukogu direktiivi 2011/16/EL kuuendat muudatust, järgnedes nõukogu direktiividele 2014/107/EL, (EL) 2015/2376, (EL) 2016/881, (EL) 2016/2258 ja (EL) 2018/822.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Põhiõigused**

Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

4. ETTEPANEKU SÄTETE ÜSIKASJALIK SELGITUS

Direktiivis tehakse ettepanek muuta teatavaid direktiivi 2011/16/EL kohase teabe esitamise ja vahetamise tähtaegu, täpsemalt finantskontode kohta esitatava teabe (nagu on sätestatud nõukogu direktiivis 2014/107/EL) ja aruantavate piiriüleste skeemide kohta esitatava teabe (nagu on sätestatud nõukogu direktiivis (EL) 2018/822) puhul.

Kavandatud eeskirjad:

- lükata avalikustatavate finantskontodega seotud teabevahetuse tähtaega edasi 3 kuu võrra, st 31. detsembrini 2020;
- määrata nõukogu direktiivi 2011/16/EL IV lisas esitatud aruantavaid piiriüleseid skeeme käsitleva esimese teabevahetuse kuupäevaks 31. oktoobri 2020 asemel 31. jaanuar 2021;

- määrata nõukogu direktiivi (EL) 2018/822 IV lisas loetletud tunnustega piiriülestest skeemidest teatamise 30päevase aruandeperioodi alguskuupäevaks 1. juuli 2020 asemel 1. oktoober 2020;
- määrata varasematest (st ajavahemikul 25. juunist 2018 kuni 30. juunini 2020 avalikustatavaks muutunud) piiriülestest skeemidest teatamise kuupäevaks 31. augusti 2020 asemel 30. november 2020.

Pidades silmas praegust ebakindlust COVID-19 pandeemia arengu suhtes, nähakse kavandatud algatusega ette võimalus teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamisperioodi ühekordseks pikendamiseks. Komisjonile antakse õigus lubada sellist pikendamist delegeeritud õigusaktidega.

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL, et tegeleda kiireloomulise vajadusega lükata COVID-19 pandeemia tõttu edasi teatavad maksustamisalase teabe esitamise ja vahetamise tähtajad

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 113 ja 115,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁵,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriikide poolt COVID-19 pandeemia leviku piiramiseks kehtestatud liikumispiirangutel on oluline häiriv mõju ettevõtjate ja maksuhaldurite suutlikkusele täita mõningaid nõukogu direktiivist 2011/16/EL⁷ tulenevaid kohustusi.
- (2) Paljud liikmesriigid ja direktiivi 2011/16/EL kohaselt liikmesriikide pädevatele asutustele teavet esitama kohustatud isikud on palunud lükata edasi teatavad kõnealuses direktiivis sätestatud tähtajad, mis on seotud automaatse teabevahetusega finantskontode kohta, mille puhul kasusaajad on teise liikmesriigi maksuresidendid, ja aruantavate piiriüleste skeemide kohta, millel on kõnealuse direktiivi IV lisas loetletud tunnuseid⁸.
- (3) COVID-19 pandeemiast põhjustatud tugev häiriv mõju finantsasutuste ja piiriülestest skeemidest teatama kohustatud isikute tegevusele takistavad nende direktiivist 2011/16/EL tulenevate aruandluskohustuste õigeaegset täitmist. Finantsasutused peavad praegu täitma COVID-19ga seotud kiireloomulisi ülesandeid. Lisaks seisavad finantsasutused ja IV lisas loetletud tunnustega piiriülestest skeemidest teatama kohustatud isikud silmitsi mitmete tööalaste häiretega, eelkõige enamikus liikmesriikides kehtestatud liikumispiirangutest põhjustatud kaugtöö tingimuste tõttu. Samuti mõjutab see negatiivselt liikmesriikide maksuhaldurite suutlikkust andmeid koguda ja töödelda.

⁵ ELT C , , lk .

⁶ ELT C , , lk .

⁷ Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

⁸ Nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul (ELT L 139, 5.6.2018, lk 1).

- (4) See olukord nõuab kiiret ja koordineeritud reageerimist liidus. Selleks on vaja edasi lükata tähtaegu, mis on seotud automaatse teabevahetusega finantskontode kohta, mille puhul kasusaajad on teise liikmesriigi maksuresidendid, et liikmesriikidel oleks võimalik kohandada oma riigisiseseid tähtaegu, mille jooksul aruandekohustuslikud finantsasutused sellise teabe peavad esitama. Samamoodi tuleks pikendada ka nõukogu direktiivi 2011/16/EL IV lisas loetletud tunnustega piiriüleseid skeeme käsitleva teabe esitamise ja vahetamise tähtaegu.
- (5) Edasilükkamise kestuse kindlaksmääramiseks on vaja arvesse võtta, et selle eesmärk on lahendada erandlik olukord ning see ei tohiks häirida direktiivi 2011/16/EL väljakujunenud ülesehitust ja toimimist. Seega oleks asjakohane, et edasilükkamine on piiratud kestusega, mis on proportsionaalne teabe esitamisel ja vahetamisel COVID-19 pandeemia põhjustatud raskustega.
- (6) Pidades silmas praegust ebakindlust COVID-19 pandeemia arengu suhtes, oleks samuti kasulik näha ette võimalus teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamisperioodi ühekordseks täiendavaks pikendamiseks. See on vajalik, kui COVID-19 pandeemiast rahvatervisele tuleneva tõsise ohu tõttu püsivad erandlikud olud kogu edasilükkamisperioodi või selle teatava osa jooksul ja liikmesriigid peavad rakendama uusi liikumispiiranguid või jätkama olemasolevatega. Selline pikendamine ei tohiks häirida nõukogu direktiivi 2011/16/EL väljakujunenud ülesehitust ja toimimist. Pigem peaks see olema piiratud ja eelnevalt kindlaks määratud kestusega, mis oleks proportsionaalne praktiliste raskustega, mille on põhjustanud ajutised liikumispiirangud. Pikendamine ei tohiks mõjutada käesoleva direktiivi kohase aruandlus- ja teabevahetuskohustuse olulisi elemente. Sellega võib üksnes selliste kohustuste täitmise tähtaega edasi lükata, aga samas peab olema tagatud, et lõpuks saab ikkagi kogu teave vahetatud.
- (7) Seepärast tuleks direktiivi 2011/16/EL vastavalt muuta.
- (8) Pidades silmas seda, et käesolevas direktiivis sätestatud meetmed on seotud direktiivis 2011/16/EL sätestatud kohustustega, mida muidu hakataks kohaldama lühikese aja jooksul, peaks käesolev direktiiv jõustuma viivitamata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/16/EL muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 8ab muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 12 asendatakse järgmisega:

„12. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et nõuda vahendajatelt ja asjaomastelt maksumaksjatelt teabe esitamist nende aruantavate piiriüleste skeemide kohta, mille rakendamise esimene etapp toimus ajavahemikul 25. juunist 2018 kuni 30. juunini 2020. Vastavalt kas vahendajad või asjaomased maksumaksjad esitavad kõnealuseid aruantavaid piiriüleseid skeeme käsitleva teabe 30. novembriks 2020.“;

(b) lõige 18 asendatakse järgmisega:

„18. Automaatne teabevahetus toimub ühe kuu jooksul alates selle kvartali lõpust, mille jooksul teave esitati. Esimest korda esitatakse teave 31. jaanuariks 2021.“

(2) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 27a

Tähtaegade edasilükkamine seoses COVID-19ga

1. Vaatamata artikli 8 lõike 6 punktis b sätestatud tähtajale edastatakse artikli 8 lõikes 3a sätestatud teave, mis käsitleb 2019. kalendriaastat või muud asjakohast aruandlusperioodi, 12 kuu jooksul pärast 2019. kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi lõppu.
2. Kui aruandav piiriülene skeem tehakse rakendamiseks kättesaadavaks või kui see on rakendamiseks valmis või kui selle rakendamise esimene etapp toimus ajavahemikul 1. juulist 2020 kuni 30. septembrini 2020 või kui artikli 3 punkti 21 teises lõigus osutatud vahendajad pakkusid ajavahemikul 1. juulist 2020 kuni 30. septembrini 2020 otse või teiste isikute kaudu abi, tuge või nõu, algab artikli 8ab lõigetes 1 ja 7 sätestatud 30päevane teabe esitamise tähtaeg 1. oktoobril 2020.

Turustatavate skeemide puhul esitab vahendaja artikli 8ab lõike 2 kohase esimese perioodilise aruande 31. jaanuariks 2021.

Artikkel 27b

Edasilükkamisperioodi pikendamine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 27c vastu delegeeritud õigusakt, et pikendada artikli 8ab lõigetes 12 ja 18 ning artiklis 27a sätestatud teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamisperioodi veel kuni 3 kuu võrra.

Komisjon võib esimeses lõigus nimetatud delegeeritud õigusakti vastu võtta üksnes juhul, kui COVID-19 pandeemiast rahvatervisele tuleneva tõsise ohu tõttu püsivad erandlikud olud kogu edasilükkamisperioodi või selle teatava osa jooksul ja liikmesriigid peavad rakendama liikumispiiranguid.

Artikkel 27c

Volituste delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu artiklis 27b osutatud delegeeritud õigusakt käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Õigus võtta vastu artiklis 27b osutatud delegeeritud õigusakt antakse komisjonile ainult artikli 8ab lõigetes 12 ja 18 ning artiklis 27a sätestatud teabe esitamise ja vahetamise tähtaegade edasilükkamisperioodiks.
3. Nõukogu võib artiklis 27b osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusakti kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelisele parema õigusloome kokkuleppele.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle teatavaks nõukogule. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
6. Artikli 27b alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid. Nõukogu võib delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada viie tööpäeva jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti kehtetuks kohe pärast seda, kui nõukogu on teatanud oma otsusest esitada vastuväiteid.
7. Euroopa Parlamendi teavitatakse komisjoni poolt delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest, delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväidetest või volituste delegeerimise tagasivõtmisest nõukogu poolt.“

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. maiks 2020. Nad edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad neid norme alates 1. juunist 2020.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga korraldatavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*